

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Ereptione, Qvalitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

384. An propter aëris intemperiem, pestem, aliúmve morbum contagiosum, vel ob populi furorem excusetur Parochus à residentia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

que ex hac causa in parochiali debeat dari licentia ad multum tempus, maximè hodie, stante Trid. *sess. 23. c. 1.* quamvis *num. 50.* dicat, ad hujusmodi absentiam pro causa Ecclesie & prosecutione litis super juribus, seu bonis dignitatis, seu præbende non requiritur licentia superioris, quia jus ipsum eam dat. Econtra si lis non tangat statum personæ ipsius beneficiati, vel beneficii, sed sit super alia re, vel etiam super alio beneficio, non reputatur causa justa pro absentia ab Ecclesia vel beneficio residentiam exigente. *Lott. num. 178.* referens sic distinxisse Rotam in *Astensi fructuum 15. Mart. 1613. coram Manzanedo*, sic lis ejusque prosecutio super dignitate aut canonicatu ipso non excusat possessorem à residentia ultra tempus à Concilio permiffum *sess. 24. c. 12.* Et si prosecutio litis super juribus, seu bonis istius dignitatis aut canonicatus excuset à residentia, quam aliàs dicta dignitas vel canonicatus exigat, & lucratur talis absens fructus illius. *Garc. n. 49. juxta c. ex parte, & c. cum non debeat. de elect. in 6.* citans Navar. ubi ante, & referens sic decisum in una *Burgensi jurisdictionis 4. Maji 1584. coram Seraphino*. Sic etiam absentem ob prosecutionem litis super juribus suæ dignitatis non lucrari fructus sui canonicatus, quem simul obtinet in eadem Ecclesia, quia non agit causam canonicatus, tenet *Garc. num. 50. contra Navar. cit. consil. 14.* Quin & in specie, lis super parochiali non excusat à residentia, nec prosecutio talis litis. *Garc. num. 47.* citans desuper *num. 42.* clara verba declar. S. Congregationis. Hujus discriminis ratio est, quod ubi agitur magnum interesse Ecclesie ipsius, aut explicitum, aut implicitum, permiffum est beneficiato per se ipsum agere *c. 1. & ult. extra. de posular.* ac consequenter abesse pro dicto negotio vel lite; ubi autem cessat tale interesse, præponderat causa residendi, quæ, cum impediatur eum abesse, subintrat provisio juris, ut per procuratorem negotium expediatur, cum ad hoc usus procuratoris sit introductus, juxta *l. 1. de procurat. Lott. num. 180. & 181.* Porro dum quis abest, tam, ut negotia Ecclesie pertractet principaliter, quam ut sua alteriusve pertractet principaliter, Ecclesia verò non nisi consecutivè, seu per quandam consequentiam, quæ ea connexa sunt negotiis, & utilitati Ecclesie, haberi talem in utroque casu præsentem, & percipere omnes fructus, qui solis præsentibus dari consueverunt, docet *Lott. num. 146. & seq. juxta c. licet vobis. extra. de præb.*

Quaestio 383. An, & qualiter ratione infirmitatis corporalis, & spiritualis Parochus excusetur à residendo?

Respondeo primò: infirmitas præstat justam causam non residendi, & tamen percipiendi fructus, *c. unico. de Cler. non resid. in 6.* is enim dicitur satis servire ad effectum consequendi alimenta, qui propter adversam valetudinem servire impeditur, juxta *l. rebus. ff. commod. Host. apud Lott. num. 134.* Modò tamen infirmitas non sit levis, sed considerabilis. *Moneta de distrib. p. 2. q. 6. nu. 21.* citatus à *Lott. num. 137.* sicut enim non sufficit ad justitiam causæ quæcumque utilitas, sed magna evidens; ita etià requiritur necessitas provisi magna. *Lott. nu. 132.* citans Archid. in *c. licet causam. de elect. in 6.* Item modò infirmus sit is, qui dum sanus erat, consuetus est residere, & divinis interesse; non verò si nec sanus residerebat. *Lott. n. 138.* citans

Abb. in c. ad audientiam. de Cler. non resid. & Didac. variar. resol. l. 3. c. 13. n. 8. Circa quam tamen limitationem id observandum in genere ex *Card. de Luca. de Canon. d. 12. n. 7.* contrarium esse, si infirmus, aut aliter impeditus impedimento in jure expresso citra istam infirmitatem, aut aliud illud impedimentum solitus quoque erat non residere ex alia tamen justa causa, v.g. si nunc infirmus, ante infirmitatem etiam non residerebat, inculpatè tamen, quia v.g. impediatur ob servitium Episcopi, adhuc percipiet fructus & distributiones. Tenet quoque responsio, etiam si quis propria culpa in talem infirmitatem incidisset. *Lott. num. 136.* *Didac. loc. cit. contra Probum in cit. c. unic. num. 17.* Unde jam in specie Parochus infirmus, qui ex defectu medicorum curari non potest in loco beneficii, licentiam obtinere valet ab Ordinario per tres vel quatuor menses in locis vicinis commorandi curationis gratià, constituto interim ab ipso Ordinario Vicario idoneo. *Paxjord. l. 10. tit. 40. num. 53.* citans *Ugol. de off. Episc. cap. 15. §. 3.* *Zerol. p. 1. de residentia. Barb. cit. c. 8. n. 29.*

2. Respondeo secundò: quæ dicta de infirmitate corporali, eadem ratione locum habent de infirmitate spirituali, modò in eam propria culpa non incidit quis. *Lott. n. 138.* sic si quis injustè fuerit excommunicatus, suspensus, &c. ac propterea non admiffus ad divina, seu residere ad effectum exercendi pastoralia, proventus percipiet, *Lott. num. 139.* citans *Monet. ubi supra q. 15. num. 18.* et si quamdiu durat excommunicatio, non parfæcta ejus injustitia, nihil ei dandum sit, nisi quatenus fortè fame periret. *Lott. n. 141.*

3. Respondeo tertio: huc quoque spectare, quæ casu aliquo extrinseco circa personam contingunt, similève necessitatem inducunt, ut si quis injustè incarceratus sit, etiam in eodem oppido, de quibus vide *Lott. à num. 142.*

Quaestio 384. An propter aeris intemperiem, pestem, aliúmve morbum contagiosum, vel ob populi furorem excusetur Parochus à residentia?

1. Respondeo ad primum negativè, nimirum Rob aeris intemperiem non posse Parochum, etiam si inde oriundus non sit, dimitti à residentia habitare alibi, etiam de licentia Episcopi, & licet idoneum Vicarium vellet subrogare. *Paxjord. Ugol. Zerol. Barb. paulò ante citati.*

2. Respondeo ad secundum etiam negativè, nimirum Parochum causà grassantis contagionis non excusari à residentia, dum immineret detrimentum gregis in spiritualibus, nec adessent, qui supplere possent, & vellet. *Paxjord. loc. cit. & citatus ab eo Barb. ubi ante n. 81.* Quin & licet Parochus pestem fugiens alios idoneos ministros vellet loco sui substituere, non excusari adhuc à residentia, decisum fuisse, instante S. Carolo Borromeo, ex *Selva refert Barb. in cit. c. 1. Trid. sess. 23. n. 60.* apud *Engels de Cler. non resid. nu. 17.* cum utique in calamitoso illo statu parochiani ex præsentia proprii Parochi magnam consolationem habeant. Qui tamen *num. 18.* ait nimis durum esse dicere, quod Parochus eoque obligetur, ut etiam per se ipsum tempore pestis sacramenta administrare teneatur, si idoneum Vicarium, vel alios viros religiosos habere possit (declaratèq; hoc ipsi S. Congregationem ad instantiam S. Caroli; nimirum posse Parochum tempore pestis per alium idoneum

ministrare parochianis peste infectis sacramenta poenitentiae & baptismi, et si tunc adhuc residere teneatur, testatur Barb. de paroch. p. 2. c. 17. n. 18.) quos tamen si habere nequiret, tenebitur vitam suam corporalem pro vita spirituali ovium sibi commissarum exponere. Oportet nihilominus, ut tempore pestis in administrandis sacramentis se caute gerat, ne ex ipsius praemature obitu plures alii spirituale damnum patiantur. Vide apud eundem Engels, quas num. 19. hanc in rem ex Medicorum ac Theologorum conciliis collectas regulas adjicit.

Questio 385. An ob capitales inimicitias Ordinarius dare possit Parocho licentiam non residendi?

Respondet negativè Paxjord. loc. cit. idque ut ait, ex declaratione S. Congreg. Episcoporum. Sed recurrendum ad ipsam S. Congregationem, quæ non solet concedere ultra sex menses ad effectum interim resignandi, vel permutandi, quidquid alias concedere hac in parte potuisse Episcopos, doceat Zerol. in praxi p. 1. v. privato, Bonac. de onere & oblig. beneficiat. p. 5. n. 2. & alii.

Questio 386. An, & qualiter excusentur à residentia Parochi aliique curati ob servitium praestitum Papæ, Episcopis, Cardinalibus? &c.

1. **R**espondeo primò: ratione debite obedientiae summo Pontifici justè à residentia excusatur, percipitque fructus Episcopus à Pontifice accessitius ad tempus breve pro ministerio ac servitio sedis Apostolicae, vel bono aliquo Ecclesiae Universalis vel Reipublicae; quamvis commode posset suppleri idem ministerium per non Episcopum. Paxjord. num. 54. citans Caranz. tr. de residentia. c. 12. Sanctarell. variar. resol. l. 1. quest. 3. n. 3. &c. Verumtamen ad hoc, ut talis Episcopus absens in conscientia sit liber, non sufficit obedientia tantum, sed requiritur debita obedientia, ita ut Papa non puro suo arbitrio & libitu, sed excusationabili causa, seu cum aliqua necessitate id præcipiat, C. Tolet. in tr. de residentia vers. 4. causa ult. apud Paxjord. loc. cit. Azor. p. 2. l. 7. c. 4. q. 3. §. quinta causa. Adeoque multò minus excusabitur apud DEUM affectata obedientia, dum nimirum quis studiosè, & ambitiosè præceptum tale Papæ procurat. Paxjord. ibid. Quòd si Episcopus ad Curiam vocaretur, ut sit Camerarius, Vice-Cancellarius, summus Poenitentarius, Auditor Rotæ, Datarius, à Secretis, aut confessionibus Papæ, licitè conceditur ei potestas abessendi à sua Ecclesia, adeoque licitè obedit, dum non adsunt alii non Episcopi ad dicta munia æquè commode exequenda. Azor. loc. cit. q. 5. Paxjord. num. 35. qui dicit id vix credibile in tanta prudentum, præstantium ac doctissimorum in Urbe affluentia. Secus si tales alii æquè idonei adsint. AA. iidem citantes Cajetan. 2. 2. q. 185. n. 5. Sot. l. 10. q. 3. num. 4. Pari modo si ea sit hominum penuria, ut docet & ait Azor. loc. cit. q. 6. qui hæc gerant munia, & præstent obsequia eadem, licebit Episcopo ex Pontificis, non verò ex Cæsaris aliisque Principis secularis indulgentia abesse ab Ecclesia, ut in Curia Regum ac Principum fungatur officio Regii Praefidis, confessorii, consilarii, Proregis, inquisitoris in hæreticos, &c. eò quòd ad communem Rei-

publica salutem pertineant, & privato commode commune bonum charitatis lege præponatur. Secus si sint alii ad hæc æquè idonei. Cajet. & Soto loc. cit. Addit Paxjord. num. 36. nullum munus existere, in quo Episcopi potius, quàm alii per summum Pontificem adhibendi, ac pro universalis commode Ecclesiae à residentia excusandi, quàm Nunciorum Ordinariorum ad Principes.

2. **R**espondeo secundò: Cardinales in Ecclesiis, quibus ut Pastores præficiuntur, commorari & præsentem esse etiam jure communi compelli, ita ut non eo ipso, quo Cardinales sunt, residendi præcepto liberentur; cum Trident. cit. sess. 23. c. 1. dicat: etiam Cardinales S. Romanæ Ecclesiae obligari ad personalem residentiam. Azor. loc. cit. q. 7. qui tamen addit, quotiescunque Cardinalis eo est consilio, sapientiâ, prudentiâ, industriâ, ut Papa hisce adminiculis plurimè egeat, licitè illum à Papa solvi legibus residendi. De cetero præcendendo à dicta Pontificis, & communis boni egentia, Cardinalatum non esse sufficientem causam, ut dum Cardinalis est simul Episcopus certæ Ecclesiae procul ab urbe distantis, absit à sua Ecclesia, commorando in Curia Romana; docent iidem Cajet. & Sot. l. cit. contra Canonistas aliquot Orend. Villadiego &c. apud Azor. loc. cit. q. 7.

3. **R**espondeo tertio: quòd de Episcopis dictum, dicendum quoque de Parochis, aliisque curatis, nimirum non posse eos perpetuò, aut ad longum tempus detineri absentes à suis Ecclesiis Romanæ in servitio Papæ, nisi ex causâ gravis necessitatis, vel majoris utilitatis publicæ. Azor. loc. cit. q. 3. §. porro hæc. Pirh. de Cler. non resid. n. 15. contra Sylv. v. residentia. q. 7. generatim & de omnibus docentem, eos, qui in sacello pontificio tanquam Cantores, Capellani vel Clerici intervniunt, & simpliciter, quicumque Papæ interserviunt etiam Notarii, aliique Scriptores, si id faciant jussu Pontificis excusari à residentia. Idem est de aliis non tantum habentibus curam animarum exteriorem tantum, sed etiam habentibus dignitatem, administrationem &c. citra illam curam animarum quoad forum internum. Azor. loc. cit. §. si autem quæras, citans Abbat. & Jo. And. ad c. ad audiendam. de cler. non resid. secus est de Canonis, aliisque non curatis, de quibus inferius.

4. **R**espondeo quartò: non potest Episcopus (idem est de Cardinale legato Apostolico &c.) parochum vel alium curatum abstrahere à sua Ecclesia, & occupare in suo, vel Cathedralis Ecclesiae servitio ultra bimestre alias ei concessum, saltem sine gravi causa (qualem dicit Pirh. n. 41. esse, dum in aliqua diocesi ad aliquod tempus non adesset alii idonei, qui muneribus paulò post exprimendis fungerentur) v. g. in visitatione suæ diocesis, in officiisque Vicarii Generalis, Procuratoris fiscalis, & similibus Pirh. loc. cit. n. 16. Garc. cit. p. 3. c. 2. n. 40. Azor. loc. cit. Gonz. ad reg. 8. Gl. 6. n. 255. Paxjord. loc. cit. citans Possévin. de offic. curat. c. 1. n. 12. Barb. Alzed. &c. contra Sylv. loc. cit. & Hojed. c. 17. n. 29. apud Garc. loc. cit. absolute doceates eum, qui est in servitio Episcopi excusari à residentia, etiam si habeat beneficium curatum. item contra Navar. consil. 15. de cler. non resid. apud Garc. n. 45. quatenus docet, parochum etiam post Trid. posse de licentiâ sui Ordinarii ex justa causa, nempe ut sit Vicarius Generalis alterius Episcopi, etiam ad multum tempus, abesse. Quod ipsum admittit Pirh. cit. num. 41. dum alii idonei